

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 932/2021
18.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Данијеле Николић, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Стефан Здравковић адвокат из ..., против туженог Предузећа за производњу погребне опреме и резане грађе „ББ“ ДОО из ..., чији је пуномоћник Драгослав Димитријевић адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Лесковцу Гж 3387/19 од 28.10.2020. године, у седници већа одржаној дана 18.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Лесковцу Гж 3387/19 од 28.10.2020. године, другог става изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Лесковцу Гж 3387/19 од 28.10.2020. године у другом ставу изреке, тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Лесковцу П 2687/19 од 25.07.2019. године у другом и трећем ставу изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да на име трошкова поступка по ревизији исплати тужиоцу износ од 12.000,00 динара у року од осам дана од дана достављања преписа пресуде са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П 2687/19 од 25.07.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да намири потраживање тужиоца - носиоца пољопривредног газдинства БПГ ..., ЈМБГ ... у износу од 5.250,00 динара са законском затезном каматом од 24.02.2018. године до исплате, у року од осам дана по пријему пресуде под претњом принудног извршења, док је одбијен тужбени захтев као неоснован у делу за законску затезну камату од 24.02.2017. године до 24.02.2018. године. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да намири потраживање тужиоца - носиоца пољопривредног газдинства БПГ ..., ЈМБГ ... у износу од 20.000,00 динара на име кашњења у испуњавању новчане обавезе, у складу са члановима 5. и 10. Закона о роковима за измирење новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да на име трошкова поступка исплати тужиоцу износ од 31.810,00 динара у року од осам дана по правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Лесковцу Гж 3387/19 од 28.10.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Лесковцу П 2867/19 од 25.07.2019. године у првом ставу изреке. Ставом другим изреке, иста пресуда је преиначена у другом и трећем ставу изреке тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да на име кашњења у испуњењу новчане обавезе исплати износ од 20.000,00 динара у складу са чланом 5. и чланом 10. Закона о роковима за измирење новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама, и тужени обавезан да на име трошкова спора плати тужиоцу износ од 23.200,00 динара у року од осам дана по пријему пресуде, под претњом принудног извршења.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, дела којим је преиначена првостепена пресуда, тужилац је на основу члана 404. ЗПП благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права (посебна ревизија).

По оцени Врховног касационог суда, посебна ревизија тужиоца у овом спору је дозвољена ради тумачења права - појма привредни субјект, употребљеног у Закону о роковима за измирење новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Службени гласник Републике Србије“, број 119/12 ... 91/19), али и ради усаглашавања побијане пресуде са образложеним правним ставом Спп 34/13 које је овај суд усвојио на седници Грађанског одељења од 13.05.2014. године.

Из наведених разлога, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је тужиочева ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је носилац регистрованог пољопривредног газдинства. Између странака је у одређеном временском периоду постојала пословна сарадња у којој су туженом, према његовим потребама и требовањима, испоручивани пољопривредни производи. Туженом је 25.12.2017. године испоручено поврће, по врсти и количини из откупног листа од наведеног датума, укупне вредности од 5.250,00 динара. Испоручено поврће тужени није платио.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је обавезао туженог на исплату цене испоручене и преузете робе, али и на плаћање износа од 20.000,00 динара у складу са чланом 5. Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама, налазећи да тужилац има својство пољопривредног субјекта у смислу члана 2. тачка 3. тог закона и да је тужени задоцнио са испуњењем своје новчане обавезе.

Другостепени суд је делимично преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за исплату траженог износа од 20.000,00 динара. По налажењу тог суда, одредбе члана 5. и 10. Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама су погрешно примењене јер тужилац, као физичко лице на које је

регистровано пољопривредног газдинство, нема својство предузетника из члана 83. Закона о привредним друштвима и зато се његов правни однос са туженим не може сматрати комерцијалном трансакцијом у смислу наведеног закона, због чега неосновано тражи исплату означеног износа.

По налажењу Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужиоца указује на погрешну примену материјалног права.

Законом о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама уређени су рокови извршења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама између јавног сектора и привредних субјеката, између привредних субјеката, односно између субјеката јавног сектора, а у циљу спречавања неизмирења новчаних обавеза у року (члан 1. став 1). Према одредби члана 2. наведеног закона, комерцијалне трансакције су уговорене трансакције између субјеката јавног сектора и привредних субјеката, између привредних субјеката, односно између субјеката јавног сектора које се односе на испоруку добара, односно пружање услуга уз накнаду, у које се убрајају и грађевински и инвестициони радови, као и комуналне услуге (тачка 1), а привредни субјект је привредно друштво и предузетник основан у складу са законом којим се уређују привредна друштва, као и задруга и регистровано пољопривредно газдинство и остала правна лица основана у складу са посебним законом (тачка 3).

Из наведене одредбе члана 2. тачка 3. Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама, по схватању ревизијског суда, јасно следи да је регистровано пољопривредно газдинство привредни субјект у смислу тог закона. Наведени закон је посебан закон у односу на Закон о пољопривредном и руралном развоју („Службени гласник Републике Србије“, број 41/09) и Закон о подстицајима пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник Републике Србије“, број 10/13) који ближе одређују значење израза пољопривредно газдинство, али и у односу на Закон о привредним друштвима („Службени гласник Републике Србије“, број 36/11) који одређује појам привредног друштва (члан 2) и предузетника (члан 83).

Због тога није правилно схватање другостепеног суда да регистровано пољопривредно газдинство није привредни субјект у смислу Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама, и да се зато његов спорни однос са туженим поводом испоруке робе не може сматрати комерцијалном трансакцијом у смислу тог закона.

Циљ и сврха Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама је поспешивање и јачање финансијске дисциплине, у смислу благовременог испуњења новчаних обавеза између субјеката на које се тај закон односи. Под новчаном обавезом у сврху примене тог закона сматра се износ уговорене накнаде за испоруку добара, односно пружање услуга наведене у уговору, фактури или другом одговарајућем захтеву за исплату, укључујући и директне трошкове набавке (члан 2. тачка 4). Одредбом члана 3. и члана 4. тог закона прописани су максимални рокови за испуњење новчаних обавеза, а чланом 5. је предвиђена и посебно субјективно право повериоца имовинске природе - право на накнаду за кашњење у испуњењу новчане обавезе у висини од 20.000,00 динара. Прописивање посебне накнаде, која по својој правној природи представља врсту новчане казне дужника новчане обавезе, свој основ има у самом закону и иста доспева са падањем дужника у доцњу са испуњењем новчане обавезе.

Из наведених разлога, ревизијски суд је преиначио другостепену пресуду у погледу одлуке о захтеву којим је тужилац тражио од туженог исплату износа од 20.000,00 динара, на основу члана 5. означеног закона, тако што је жалбу туженог одбио и погледу тог захтева потврдио првостепену пресуду.

Сходно изложеном, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Тужилац је успео у поступку по ревизији и зато, сходно члану 153. став 1. ЗПП, има право на накнаду трошкова тог поступка у износу од 12.000,00 динара. Висина ових трошкова одређена је у складу са чланом 154. ЗПП, применом Тарифног броја 16. Тарифе о наградама и накндама трошкова за рад адвоката. Тужени је за случај задоцњења са исплатом досуђених трошкова дужан платити и законску затезну камату од извршности пресуде, у складу са чланом 324. став 1. Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога, на основу члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у трећем ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић